

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 80/18

Люксембург, 5 юни 2018 г.

Решение по дело C-673/16
Relu Adrian Coman и др./Inspectoratul General pentru Imigrări и др.

Понятието „съпруг“ по смисъла на разпоредбите на правото на Съюза за свободното пребиваване на гражданите на Съюза и членовете на техните семейства обхваща съпрузите от един и същ пол

Въпреки че са свободни да разрешават или да не разрешават еднополовите бракове, държавите членки не могат да възпрепятстват свободата на пребиваване на граждани на Съюза, като отказват да предоставят право на пребиваване на тяхна територия на неговия съпруг от същия пол, който е гражданин на страна извън ЕС

Румънският гражданин г-н Relu Adrian Coman и американският гражданин г-н Robert Clabourn Hamilton живеят заедно в Съединените щати в продължение на четири години, след което през 2010 г. сключват брак в Брюксел. През декември 2012 г. г-н Coman и съпругът му отправят запитване до румънските власти, за да се осведомят по каква процедура и при какви условия г-н Hamilton може в качеството си на член на семейството на г-н Coman да получи право на законно пребиваване в Румъния за повече от три месеца. Запитването се основава на Директивата за упражняването на свободата на движение¹, която позволява на съпруга на упражнил тази свобода гражданин на Съюза да се присъедини към него в държавата членка, в която той пребивава.

В отговор на запитването румънските власти уведомяват г-н Coman и г-н Hamilton, че последният има право на пребиваване само за три месеца, защото в Румъния не може да бъде окачествен като „съпруг“ на гражданин на Съюза, доколкото тази държава членка не признава браковете между лица от един и същ пол (т.нар. еднополови бракове).

Тогава г-н Coman и г-н Hamilton предявяват иск пред румънските съдилища, като молят да се установи, че е налице дискриминация, основана на сексуалната ориентация, във връзка с упражняването на правото на свободно движение в Съюза. Повдигнатото по делото възражение за противоконституционност е отнесено до Curtea Constituțională (Конституционен съд, Румъния), който поставя на Съда въпроса дали г-н Hamilton попада в обхвата на понятието „съпруг“ на упражнил свободата си на движение гражданин на Съюза и съответно трябва да получи право на постоянно пребиваване в Румъния.

С днешното си решение Съдът най-напред припомня, че Директивата за упражняването на свободата на движение урежда единствено условията за влизане и пребиваване на гражданите на Съюза в държавите членки, на които не са граждани, и че тази директива не учредява производно право за гражданите на страни извън ЕС, членове на семейството на гражданин на Съюза, да пребивават в държавата членка, на която последният е гражданин. Ето защо г-н Hamilton не може да черпи от тази директива производно право на пребиваване в държавата членка, на която е гражданин г-н Coman, а именно Румъния. Съдът обаче припомня, че **на гражданите на страни извън ЕС, членове на семейството на гражданин на Съюза, които не могат въз основа на разпоредбите на Директивата да ползват производно право на пребиваване в държавата членка, чийто гражданин е**

¹ Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 2004 г., стр. 77; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 56).

този гражданин на Съюза, може в някои случаи да бъде признато такова право въз основа на член 21, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз (разпоредба, която пряко предоставя на гражданите на Съюза основното и лично право да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите членки).

По-нататък Съдът отбелязва, че условията за предоставяне на това производно право на пребиваване не трябва да са по-строги от условията, които Директивата предвижда за целите на предоставянето на такова право на пребиваване на гражданин на страна извън ЕС, член на семейството на гражданин на Съюза, който е упражнил правото си на свободно движение, като се е установил в държава членка, различна от тази, на която е гражданин.

Съдът констатира, че за целите на Директивата за упражняването на свободата на движение понятието „съпруг“, което обозначава лице, свързано с друго лице в брачен съюз, е неутрално от гледна точка на пола и поради това може да обхваща и съпруга от същия пол на съответния гражданин на Съюза. Съдът обаче пояснява, че правилата за гражданското състояние, към които спадат правилата за брака, са от компетентността на държавите членки и че правото на Съюза не засяга тази тяхна компетентност — те остават свободни да предвидят или да не предвидят еднополовите бракове. Съдът отбелязва и че Съюзът зачита националната идентичност на държавите членки, присъща на техните основни политически и конституционни структури.

Същевременно Съдът приема, че отказът на държава членка да признае — единствено за целите на предоставянето на производно право на пребиваване на гражданин на страна извън ЕС — законно сключения му в друга държава членка брак с гражданин на Съюза от същия пол, би могъл да възпрепятства упражняването на правото на този гражданин на Съюза да се движи и да пребивава свободно на територията на държавите членки. В резултат от това свободата на движение би се оказала различна от една държава членка в друга в зависимост от това как националното право урежда брака между лица от един и същ пол.

При все това Съдът припомня, че върху свободното движение на хора може да се налагат ограничения, които не са обусловени от гражданството на съответните лица, стига тези ограничения да са въведени по обективни съображения от общ интерес и да са пропорционални на легитимната цел на националното право.

Доколкото в настоящия случай като основание за ограничаването на правото на свободно движение се изтъкват съображения за обществен ред, понятието за обществен ред трябва да се тълкува стриктно, така че обхватът му не може да бъде определян едностранно от държавите членки без контрол от страна на институциите на Съюза. **Задължението за държава членка да признае — единствено за целите на предоставянето на производно право на пребиваване на гражданин на страна извън ЕС — еднополовия брак, сключен в друга държава членка** в съответствие с нейното право, не накърнява института на брака в първата държава членка. По-точно, това задължение **не означава, че тази държава членка е длъжна да предвиди в националното право института на еднополовите бракове**. Освен това подобно задължение за признаване единствено за целите на предоставянето на производно право на пребиваване на гражданин на страна извън ЕС не накърнява националната идентичност, нито застрашава обществения ред в съответната държава членка.

Накрая Съдът припомня, че национална мярка, която може да възпрепятства упражняването на свободата на движение на хората, може да бъде оправдана само ако е в съответствие с основните права, гарантирани в Хартата на основните права на Европейския съюз. Тъй като основното право на зачитане на личния и семейния живот е гарантирано в член 7 от Хартата, Съдът отбелязва, че както следва и от практиката на Европейския съд по правата на човека, връзката, поддържана от еднополова двойка, би могла да попада в обхвата на понятието „личен живот“ и в обхвата на понятието „семеен живот“ по същия начин, както връзката на двойка лица от различен пол, намиращи се в същото положение.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Нанчо Нанчев ☎ (+352) 4303 4293.

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.